

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบัน วัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรม ของสถาบัน วัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในช่วงปี พ.ศ. 2555 จำนวน 65 คน บุคลากรประเภทข้าราชการ 415 คน ประเภทพนักงานมหาวิทยาลัย 436 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2555 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 8,892 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในช่วงปี พ.ศ. 2555 จำนวน 3 คน บุคลากรประเภทข้าราชการ 16 คน ประเภทพนักงานมหาวิทยาลัย 17 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2555 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 364 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ สถานภาพ คำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตามตัวเลือกที่กำหนดเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบัน วัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต

ส่วนคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับพนักงานราชการซึ่งไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่นำมาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนไว้ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามตัวแปรเพศ สถานภาพของตำแหน่งแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ความคาดหวังของผู้บริหาร บุคลากร นักศึกษา ต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้วิธี หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นภาพรวมและรายด้านเพื่อต้องการทราบระดับความเห็น โดยภาพรวมและรายด้าน แล้วนำไปแปลผลโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ด้านการดำเนินงาน โปรแกรม OpenBiblio (ระบบจัดการฐานข้อมูลในห้องสมุด) โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล รองลงมาคือการดำเนินงานของระบบในด้านการสืบค้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คู่มือของระบบ รองลงมาคือการดำเนินงานของระบบในด้านการจัดเก็บข้อมูล

ด้านมุมปัดตานีศึกษา โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประวัติความเป็นมาของราชอาณาจักรมลายูปัตตานี รองลงมาคือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ปัตตานี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ถ่ายสำเนาหนังสือหายากที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดปัตตานี รองลงมาคือข้อมูลด้านโบราณสถาน สถานที่สำคัญๆ ทางประวัติศาสตร์

ด้านซีดีที่ให้บริการ โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเผยแพร่ผลงาน กิจกรรมต่างๆ ของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา รองลงมาคือ บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลงานวิจัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผลงานวิจัยที่ออกตีพิมพ์เผยแพร่ รองลงมาคือ งานมหรรรรมศิลปวัฒนธรรม

ด้านประเพณีและวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตชาวไทยอิสลาม พุทธ และชาวไทยเชื้อสายจีน รองลงมาคือ ความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมประเพณีในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการ กิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ งานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม รองลงมาคือ การจัดนิทรรศการศิลปะและวัฒนธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอทุกๆ โครงการ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นลำดับ ดังนี้

บทบาทด้านการดำเนินงานโปรแกรม OpenBiblio (ระบบจัดการฐานข้อมูลในห้องสมุด)
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูล รองลงมาคือ การดำเนินงานของระบบในด้านการสืบค้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คู่มือของระบบ รองลงมาคือ การดำเนินงานของระบบในด้านการจัดเก็บข้อมูล สอดคล้องกับ จารูวรรณ นาดัน (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานและความคาดหวังในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการบริหารงานของโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาอำเภอ 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในภาพรวมด้านความคาดหวังในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของโรงเรียนในพื้นที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนสามารถอ่านและค้นคว้าข้อมูลความรู้จากอินเทอร์เน็ต มีสื่อและเทคโนโลยีทันสมัยเพียงพอและเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหวังของรัฐบาลที่มุ่งมั่นจะให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ในด้านการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีหลายประการ และประการสำคัญประการหนึ่งก็คือ การเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องด้วยข้อเท็จจริงที่ยอมรับกันว่าในยุคปัจจุบันและอนาคต ผู้ที่จะดำรงตนอยู่ได้อย่างมั่นใจมีความสุขและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถจะขยายขีดความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างไร ขอบเขตจำกัดในสังคมโลก คือผู้ที่มีทักษะความสามารถในด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร (ICT) และภารกิจของสถานศึกษาที่สำคัญคือจัดทำสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาชั้นดี ดังนั้น ICT จึงเข้า

มาเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยจัดการสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาชั้นดีในเวลาอันสั้น จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการให้มีศักยภาพสูงสุดในการใช้ ICT พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในด้านนี้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ บังอร มากดี (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการดำเนินงานภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความคาดหวังต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 น่าจะมีผลมาจากการเข้ามามีบทบาทอย่างแพร่หลายของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาก็ได้มีการรณรงค์ให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นศูนย์รวมของแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมต่อจำนวนมหาศาลทั่วโลก ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ทุกประเภท ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงทำให้ผู้คนที่รวมถึงนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่หันมาสนใจและคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามความประสงค์ได้ทุกรูปแบบทั้งที่บ้านและที่ทำงาน โดยมีการใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เพื่อความบันเทิง เพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่อการเรียนการสอน และเพื่อการวิจัย แต่ในด้านความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่านักศึกษาไม่มีความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปในระดับสูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานในระบบสาธารณูปโภคของเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศไทยยังมีอัตราการเติบโตไม่ทันกับความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชากรและยังไม่สามารถรองรับการพัฒนาด้านซอฟต์แวร์ที่ก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ความคาดหวังได้รับการตอบสนองในระดับต่ำ นักศึกษาจึงไม่มีความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป ส่วนความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านการบริหารนั้นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในด้านการบริหารในระดับต่ำ น่าจะเกิดจากพื้นฐานทักษะในการสืบค้นข้อมูลและค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่สูงนัก ประกอบกับจำนวนของนักศึกษาที่มีไม่มาก การสื่อสารพบปะพูดคุยกันยังทำได้อย่างทั่วถึง ข้อมูลเบื้องต้นของการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาที่พบว่าส่วนใหญ่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในที่ทำงานในเวลาราชการ ความสะดวกในการใช้ค่อนข้างน้อย จึงอาจจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาไม่คาดหวัง และมีระดับความพึงพอใจในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้านการบริหารอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งตรงกันข้ามกับระดับความคาดหวังในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้านการจัดการเรียนการวิจัย และการบริการด้านวิชาการที่มีอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความตื่นตัว มีเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนาจากสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากแรงจูงใจในการเข้ารับการศึกษาคือ โอกาสและความก้าวหน้าใน

ตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งไม่ได้เกิดจากวุฒิการศึกษาที่จะได้รับเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากได้รับการพัฒนาให้มีพื้นฐานความรู้ในระดับที่สูงขึ้นด้วย ดังนั้นนักศึกษาจึงมีความคาดหวังในการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนตด้านการจัดการเรียน การวิจัยและการบริการด้านวิชาการในระดับสูง ส่วนความพึงพอใจในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนตในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการนั้นอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการทดสอบสมมติฐานด้านความพึงพอใจของการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนตด้านอื่นๆ ที่กล่าวมา จึงพอสรุปได้ว่า อาจจะมีสาเหตุมาจาก 1) โครงสร้างพื้นฐานของระบบเครือข่ายยังไม่พร้อม และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 2) บุคลากรเฉพาะด้านมีจำนวนน้อย และไม่เพียงพอกับการให้บริการ กรณีเกิดการขัดข้องของระบบเครือข่ายทางด้านเทคนิค 3) งบประมาณจำกัดหรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม หากต้องการความเร็วที่จะได้ข้อมูลมากกว่าเดิม 4) เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้ใช้ หรือที่มีอยู่มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ 5) การให้บริการของสถาบันยังมีข้อจำกัดด้านบุคคล เวลา งบประมาณ ความรู้ และประสบการณ์ 6) ผู้ใช้บริการไม่มีเวลาเพียงพอ เนื่องจากมีภาระอื่นๆ ในงานประจำ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสมมติฐานด้านความพึงพอใจจะถูกปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับสมมติฐานก็ไม่ได้หมายความว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่มีความพึงพอใจในการใช้การให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนต แต่ความพึงพอใจดังกล่าวไม่สูงพอที่จะทำให้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับใดๆ ที่ยอมรับได้ และจากการทดสอบสมมติฐานด้านความคาดหวังในการใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนตแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเนตทำให้ผู้ใช้บริการคาดหวังถึงประโยชน์ที่จะได้รับในระดับที่สูง สังเกตได้จากการเพิ่มของจำนวนผู้ใช้และการพัฒนาของซอฟต์แวร์ที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงการให้บริการระบบเครือข่าย และโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ นอกจากนั้นควรมีการจัดหาบุคลากรที่มีความสามารถอย่างเพียงพอ ในส่วนของผู้ดูแลและให้บริการระบบเครือข่าย ตลอดจนผู้บรรจุข้อมูล เพื่อให้บริการที่ทันต่อเหตุการณ์เพียงพอและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การฝึกอบรมผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์ หากผู้ใช้บริการสามารถใช้บริการระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพได้อย่างคุ้มค่าแล้ว ระดับความพึงพอใจในการใช้บริการย่อมสูงขึ้นอย่างแน่นอน สอดคล้องกับ พนิดา ชับซ้อน (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังและความเป็นจริงในการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติงานของนักศึกษา ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปฏิบัติการ ความคาดหวังของนักศึกษาต่อการประยุกต์การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติงานในด้านระดับอายุ และอาชีพมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานโดยรวม โดยระดับความคาดหวังให้บุคคลคาดคะเนทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่ตนเองปรารถนาให้เป็น นิสรรา ใจชื่อ (2544) ได้ให้ความหมายความคาดหวังว่า ความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกันไป เพราะคนเราต่างก็มีความคิดที่จะกระทำสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาให้เป็นไปในอนาคต ความคาดหวังจะต้อง

ประกอบด้วยประสบการณ์การกระทำ อนาคต และ สิริประพา สมบูรณ์วงศ์ (2546) กล่าวว่าความคาดหวังของบุคคลเป็นการตั้งขึ้นเพื่อการตอบสนองต่อความต้องการ ดังนั้นเมื่อนักศึกษามีความคาดหวังต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นั่นคือตามประสบการณ์เดิมของนักศึกษาในด้านการทำงานจะสามารถใช้ประสบการณ์เดิมทางด้านภาษาเป็นพิมพ์ เม้าส์ ไอคอน วันที่และเวลา การติดตั้งเครื่องพิมพ์ การเพิ่มและลบ โปรแกรม ซึ่งเป็นงานขั้นพื้นฐานของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ดี ดังเช่น นิสร่า ใจซื่อ (2544) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังเป็นความต้องการของบุคคลที่จะบอกว่าบุคคลสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้เพียงใด ส่วนเมื่อวิเคราะห์สภาพความเป็นจริงต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติงานด้านระบบปฏิบัติการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าเมื่อเกิดการเรียนรู้ นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงทักษะหรือความสามารถด้านความคิดและทัศนคติ ด้านความรู้ความเข้าใจ นอกจากนี้นักศึกษายังเกิดการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะเดิมในการทำงานของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์ จากการเชื่อมโยงผลลัพธ์หนึ่งไปยังอีกผลลัพธ์หนึ่งโดยความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้นๆ ตามความต้องการและสิ่งที่ตนคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง จึงทำให้นักศึกษาเข้าใจและจัดการ ไอคอนต่างๆ บนหน้าต่างการทำงาน ได้ดียิ่งขึ้น และยังสามารถจัดการ โฟลเดอร์และไฟล์ข้อมูลบนระบบปฏิบัติการ ได้ดีขึ้น เช่น สร้าง เปลี่ยนชื่อ ลบ กู้คืน ทำสำเนา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ จอมศรี พรหมจันทร์ (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและความคาดหวังในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามทัศนะผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าต้องการให้มีการพัฒนาทางด้านการปฏิบัติงานและด้านกระบวนการพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ด้านการจัดการฐานข้อมูลผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยที่นักศึกษาคาดหวังในการสร้างฟอร์มด้วยตนเอง และตัวช่วยสร้าง การปรับแต่ง แก้ไข ย้ายตำแหน่งวัตถุได้ สุพัทธรณ์ หิรัญวรรณ (2544) กล่าวว่า คนเรามีความต้องการแตกต่างกันตามวัยและใช้ประสบการณ์ที่เคยประสบมาเป็นปัจจัยในการกำหนด เมื่อวิเคราะห์ความเป็นจริงต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในทางปฏิบัติงานด้านการจัดการฐานข้อมูล ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษารู้จักการเรียนรู้จากการศึกษาแล้ว ทำให้สามารถสร้างฟอร์มด้วยตนเองและตัวช่วยสร้าง Data Access Page ด้วยตนเองและตัวช่วยสร้างปรับแต่งแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการเกิดจากการศึกษาและเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคน เพราะมนุษย์ได้รับประสบการณ์หรือการฝึกฝนจากการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแบบถาวรหรือคำกล่าวอ้างของ ปรีชาญ สามารถ (2547) กล่าวว่า อันดับของจุดหมายที่ตั้งไว้เป็นความคาดหวังที่น่าเป็นไปได้ ชีวิตคนเราทุกคนย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวัง ดังนั้นพฤติกรรมที่คนเราแสดงออกในปัจจุบันย่อมคาดหวังผลในอนาคต ฉะนั้นความคาดหวังจึงเป็นผลจากประสบการณ์ในอดีตของ

บุคคลที่จะแสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ก่อนข้างถาวรและพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ หรือการฝึกฝนมิใช่ผลมาจากการตอบสนองจากธรรมชาติ สัญชาตญาณหรือความบังเอิญ จะสามารถชี้ถึงความตั้งใจในการปฏิบัติได้ดีจากระดับความคาดหวัง 3) ด้านการนำเสนองานผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษามีความคาดหวังต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติงาน ด้านการนำเสนอในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการใช้แถบเครื่องมือในการวาดรูปและตกแต่งรูป สามารถใช้งาน Clip Art และ Word Art ได้ดี ส่วนการปรับแต่ง แก้วไข เคลื่อนย้าย ลบข้อความ รูปภาพ พื้นหลัง และสไลด์ ส่วนการเชื่อมโยงระหว่างเอกสารต่างๆ นักศึกษาให้ความคาดหวังระดับสุดท้าย เนื่องจากนักศึกษามีความต้องการมีประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนรู้ ดังที่ บลูม (Benjamin S. Bloom) จำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 จำพวก คือ พุทธิพิสัย เจตพิสัย ทักษะพิสัย และ จริยา อรรถสฤษฐานนท์ กล่าวว่า การพัฒนาพื้นฐานความรู้การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปบนคอมพิวเตอร์ด้วยแบบทดสอบมีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำพฤติกรรมตามความสามารถ จึงทำให้ความเป็นจริงต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในด้านการปฏิบัติงานด้านการนำเสนอในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะปรับแต่ง แก้วไข เคลื่อนย้าย ลบข้อความ รูปภาพ และสไลด์ ส่วนการใช้แถบเครื่องมือในการวาดรูปและตกแต่งรูปสามารถใช้งาน Clip Art และ Word Art นั้นนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะพัฒนาความสามารถขึ้นมาได้ต้องก่อให้เกิดแรงจูงใจ และเกิดการเรียนรู้ในการสร้างทักษะความสามารถเฉพาะตน และ จักรพงษ์ เจือจันทร์ (2543) ได้ศึกษาการออกแบบเว็บเพจของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการจัดฝึกอบรมครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการประเมินผล ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความสามารถและประสบการณ์เพิ่มเติม

4) ด้านการจัดการเอกสารผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษามีความคาดหวังต่อการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติงาน ด้านการนำเสนอในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

บทบาทด้านมุมมองด้านการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประวัติความเป็นมาของราชอาณาจักรมลายูปัตตานี รองลงมาคือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ปัตตานี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ถ่ายสำเนาหนังสือหายากที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดปัตตานี รองลงมาคือข้อมูลด้านโบราณสถาน สถานที่สำคัญๆ ทางประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับฐานข้อมูลจดหมายเหตุปัตตานี (<http://archive.oas.psu.ac.th/pn/>) ซึ่งจัดทำโดยหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ภายใต้โครงการศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล พันแสงรุ่ง ความงามอันหลากหลาย วิถีชีวิต วัฒนธรรม ชนเผ่าชาติพันธุ์ ภาษา 1 ชุดชายแดนใต้ จังหวัดนครปฐม (2552) ซึ่งมีผู้เข้าใช้บริการเป็นจำนวนมาก โดยฐานข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของจังหวัดปัตตานี

เอกสารจดหมายเหตุ สถาปัตยกรรม ศิลปหัตถกรรม จิตรกรรม สถานที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี เพลงประจำจังหวัดปัตตานี บุคคลสำคัญ อาหารพื้นเมือง ประเพณีภาษาและวรรณกรรม พระกรณียกิจในจังหวัดปัตตานี การสืบค้น ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับฐานข้อมูลแหล่งโบราณคดีที่สำคัญในประเทศไทยของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้มีการจัดทำฐานข้อมูลเมืองโบราณบ้านประแว เมืองโบราณยะรัง โบราณสถานบ้านจะละหมายเลข 3 และโบราณบ้านจาละ ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับ ศูนย์วิจัยความหลากหลายทางชีวภาพลุ่มน้ำปัตตานี (cherd_chai@hotmail.com) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ตำบลเสตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งได้จัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพเกี่ยวกับระเบียบรายชื่อชนิดพรรณไม้พืชและพันธุ์สัตว์ที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม บริเวณลุ่มน้ำปัตตานีตอนบน ตอนกลาง และตอนล่าง แบบเจาะจงตามความสะดวกของเส้นทางคมนาคมและไม่ห่างไกลจากแม่น้ำปัตตานี คณะผู้วิจัยทำการเลือกชุมชน หมู่บ้าน แบบเจาะจงที่เป็นหมู่บ้านหลักในพื้นที่ลุ่มน้ำตามสภาพปัญหาและผลกระทบจากการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของความหลากหลายทางชีวภาพกับสภาพเศรษฐกิจ เนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรชีวภาพต่อไป สอดคล้องกับเว็บไซต์ฐานข้อมูลศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (<http://web.yru.ac.th/science/culture/index.php>) เช่น มัสยิดกลางปัตตานี มัสยิดรายอปัตตานี จัดทำเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติ ลักษณะของมัสยิดกลางปัตตานี คำขวัญประจำจังหวัดสภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิประเทศ ตราประจำจังหวัด ประมวลภาพ แหล่งอ้างอิง วิดีทัศน์ที่เกี่ยวข้องและผู้รวบรวมข้อมูล สอดคล้องกับฐานข้อมูลทัศนคติและทัศนคติและบริการอิเล็กทรอนิกส์สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี ได้จัดทำโดยแสดงฐานข้อมูลความยากจนปัตตานี (<http://www.dld.go.th>) สอดคล้องกับฐานข้อมูลวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ที่มีการจัดทำฐานข้อมูลสถานที่สำคัญๆ ในจังหวัดปัตตานี อาทิ ศาลเจ้าเล่งจูเกียง จังหวัดปัตตานี (<http://www.culture.nstru.ac.th>) สอดคล้องกับ กิตติรัตน์ กล้วยแก้ว (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคาดหวังต่อการบริหารงานวิชาการด้านห้องสมุดอยู่ในระดับมาก เนื่องจากห้องสมุดเป็นศูนย์กลางของการค้นคว้าด้วยตนเอง จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและฝึกการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการ โรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่างานการเรียนการสอนเป็นงานที่ปฏิบัติมากที่สุด และงานปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ งานห้องสมุด งานการประชุมอบรมทางวิชาการ งานวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานทางวิชาการ งานส่งเสริมการวัดผลและประเมินผลการเรียน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้และงานนิเทศการศึกษา

บทบาทด้านซีดีทีให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเผยแพร่ผลงาน กิจกรรมต่างๆ ของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา รองลงมาคือ บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลงานวิจัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผลงานวิจัยที่ออกตีพิมพ์เผยแพร่ รองลงมาคือ งานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม ไม่สอดคล้องกับ ตำราญู ปาละ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของบุคลากรต่อบทบาทด้านการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับน้อย ระดับปานกลางถึงระดับมากทุกประเด็นแต่ประเด็นที่อยู่ระดับน้อยและมีค่าเฉลี่ยต่ำคือสนับสนุนการบริการด้านสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งซีดีทีให้บริการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้บริการด้านการแนะแนวได้อย่างทั่วถึง อาจเป็นเพราะว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่อยู่ระหว่างการปรับตัวสู่แนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนถึงความพร้อมด้านปัจจัยสนับสนุนยังไม่เพียงพอ ดังที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543) ได้ทำการศึกษาพบว่าการจัดระบบการสนับสนุนจะต้องจัดตั้งนวัตกรรมสนับสนุนเพื่ออำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในรูปแบบลักษณะต่างๆ ที่หลากหลาย และให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการอันหลากหลาย น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย แหล่งค้นคว้าสำหรับผู้เรียน เช่น ห้องสมุด ศูนย์หนังสือ โสตทัศนศึกษา สื่ออุปกรณ์ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ ผจญ กุณา (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ควรสนับสนุนครูผู้สอนได้ผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง จัดหาหนังสือประเภทต่างๆ ไว้บริการให้เพียงพอกับความต้องการ

บทบาทด้านประเพณีและวัฒนธรรมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินชีวิตตามวิถีชีวิตชาวไทยอิสลาม พุทธ และชาวไทยเชื้อสายจีน รองลงมาคือ ความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รวบรวมประเพณีในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร พึ่งเฟื่อง (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ได้มีการกำหนดเป้าหมายและวางแผนชัดเจนให้มีความพร้อมในเรื่องของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้มีส่วนอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ

การเรียนการสอน ตลอดจนการส่งเสริมการนำไปใช้ มีห้องสมุดเป็นสัดส่วนและได้รับการสนับสนุนหนังสืออย่างเพียงพอ ฐานข้อมูลวิจัยจังหวัดชายแดนภาคใต้ พัฒนาขึ้นตามข้อเสนอแนะของโครงการวิจัยเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์เพื่อสันติสุขของชาติ (<http://soreda.oas.psu.ac.th/>) ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติฐานข้อมูลวิจัยนี้จะเป็นช่องทางการนำเสนอข้อมูลจากการวิจัยเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ทั้งในด้านการเมืองการปกครอง ศิลปะ และวัฒนธรรม วิถีชีวิตและประเพณีประวัติศาสตร์ ภูมิทัศน์และการท่องเที่ยว ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การศึกษา สุขภาพอนามัย ศาสนา และกฎหมาย ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นเสมือนภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ช่วยสร้างความเข้าใจผ่านผลงานวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ได้ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น หรือเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อยอดจากงานวิจัยเดิม ต่อมาในปี 2554 ได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกเหนือจากงานวิจัยขึ้น ตามโครงการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งสนับสนุนข้อมูลโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้จังหวัดชายแดนใต้ให้มีความเชื่อมโยงเป็นระบบ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย และเหมาะสม สืบค้นได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นฐานในการสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่หรือสร้างองค์ความรู้ต่อยอดที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจากความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้ สอดคล้องกับ ชาติชาย กันกา (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในการส่งเสริมงานของสภาวัฒนธรรมอำเภอ ภาควัฒนธรรม 8 พบว่า สภาพการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ด้านการจัดหาบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการจัดทำแผนงาน/โครงการ กำกับดูแล ประสานงานและติดตามประเมินผล ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญของงานวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องความคิดของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานวัฒนธรรมทั้ง 5 กลุ่ม ซึ่งมีความเห็นว่าปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานวัฒนธรรมของสภาวัฒนธรรมอำเภอและตำบลในจังหวัดแพร่คือ ขาดบุคลากรที่เป็นผู้นำการพัฒนาด้านวัฒนธรรม ขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการประชาสัมพันธ์งานด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจะพัฒนางานวัฒนธรรมให้เข้มแข็งต้องส่งเสริมสนับสนุนให้สภาวัฒนธรรมอำเภอและตำบลร่วมมือกันถักทอเชื่อมโยงการดำเนินงานวัฒนธรรมให้หลากหลายสู่ระดับรากหญ้า เพราะสภาวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้นักไทยเข้าใจความสำคัญของวัฒนธรรมกับการพัฒนา สอดคล้องกับ กาสัก เต๊ะขันหมาก (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาสภาวัฒนธรรมจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเครือข่ายวัฒนธรรมควร

จัดตั้งสภาวัฒนธรรมอำเภอ สภาวัฒนธรรมตำบล จนถึงระดับหมู่บ้านและชุมชนวัฒนธรรม โดยมีการทำความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของงานวัฒนธรรม วิธีดำเนินงานวัฒนธรรม รวมทั้งการปลูกจิตสำนึก และความตระหนักในคุณค่าของการรวมพลังกันดำเนินงานวัฒนธรรม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการลงทุนทางวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง และด้านการส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพของครอบครัวและชุมชนมีระดับการปฏิบัติตามภารกิจการบริหารงานวัฒนธรรมสูงสุด สอดคล้องกับ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมอำเภอ และสภาวัฒนธรรมตำบล ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามภารกิจส่วนใหญ่มีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกกิจกรรมของแต่ละภารกิจมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมาเกิดภาวะสถานการณ์ความรุนแรงและเหตุการณ์ ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระบบฐานข้อมูลข่าวชายแดนใต้ จึงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ ที่เกิดจากการรวบรวมสถานการณ์ข่าว บทความการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ จากเว็บไซต์ออนไลน์ต่างๆ เพื่อให้สามารถสืบค้นได้อย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย นักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป ในการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลในระดับชาติต่อไป (<http://wbns.oas.psu.ac.th/>) สอดคล้องกับ กาศัก เต๊ะจันหมาก (2545) กล่าวว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สังคมมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางจิตใจ ความเจริญงอกงามทางสังคม และความเจริญงอกงามทางวัตถุ ซึ่งการดำเนินงานทางวัฒนธรรมจะทำให้คนมีความสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข และการพัฒนาการดำเนินด้านข้อมูลทางวัฒนธรรมให้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งคือ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันอย่างกว้างขวางเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยมีการเผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ โดยสื่อและวิธีการต่างๆ และส่งเสริม สนับสนุน การเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชนและท้องถิ่นต่างๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งกับประเทศเพื่อนบ้านในกรณีที่มีชายแดนติดกันด้วย นอกจากนี้ควรมีการปลูกฝังและสร้างค่านิยมไทย เช่น กินของไทย ใช้น้ำของไทย เที่ยวเมืองไทย รวมทั้งใช้สินค้าและบริการที่มีนัยทางวัฒนธรรมในลักษณะต่างๆ มีระดับการปฏิบัติตามภารกิจการบริหารงานวัฒนธรรมสูงสุด อีกทั้งจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจในความหมายของวัฒนธรรมกัน โดยทั่วไปในความหมายของ “ชีวิตวัฒนธรรม” หรือ “สังคมวัฒนธรรม” ที่มีพลวัตและมีพลังในการพัฒนาและต้องสร้างพลังทางวัฒนธรรมในการพัฒนา โดยใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม ส่งเสริมคุณค่าของภูมิธรรม ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นอันหลากหลาย ส่งเสริมการกระจายรายได้และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับ ไสว เชื้อสะอาด (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวัฒนธรรมพื้นบ้านของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในจังหวัดพะเยา

ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมแล้วการบริหารงานวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานทั้งหมดของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นจึงมีสภาพไม่ค่อยแตกต่างกันไปจากภาพรวมของการบริหารงานที่มีการศึกษามากมาย จากข้อค้นพบจึงประมวลได้ว่าวัฒนธรรมมีความหลากหลายมีคุณค่าในตัวเองที่แสดงให้เห็นแง่มุมต่างๆ ของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนและสังคมในทุกๆ ด้าน พระเทพเวที (ประยูร ปรยุตโต, 2540) ได้แสดงทัศนะไว้ทำนองเดียวกันว่า “วัฒนธรรมที่แท้จริงอยู่ที่ชีวิตของประชาชน” และ วีระ บำรุงรักษ์ (อ้างในสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร, 2544) ให้ความหมายวัฒนธรรมหมายถึง ส่วนประกอบที่สลับซับซ้อนทั้งหมดของลักษณะอันชัดเจนของจิตวิญญาณ วัตถุสติปัญญาและอารมณ์ ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นสังคมหรือหมู่คณะ วัฒนธรรมมิได้หมายถึงเฉพาะเพียงศิลปะและวรรณกรรมเท่านั้น แต่หมายถึงฐานนิยมต่างๆ ของชีวิต สิทธิพื้นฐานต่างๆ ของมนุษย์ ระบบค่านิยมขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อ ดังนั้นจึงทำให้การมองงานข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมมีความแตกต่างอย่างหลากหลาย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวัฒนธรรมมีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติตามภารกิจการบริหารงานวัฒนธรรมแตกต่างกันในด้านการวิจัยพัฒนา ด้านการพัฒนาสื่อและสื่อสารมวลชนในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ด้านพัฒนาระบบการบริหารและจัดการดำเนินงานวัฒนธรรม ซึ่งกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันคือกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมอำเภอและตำบล ประธาน สภาวัฒนธรรมตำบล ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอ เลขานุการสภาวัฒนธรรมตำบล และยังพบว่ากลุ่มบุคคลที่มีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารงานวัฒนธรรมสูงคือเลขานุการสภาวัฒนธรรมอำเภอและประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอ จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวมีบทบาทสูงในการบริหารงานวัฒนธรรมของสภาวัฒนธรรมอำเภอและตำบล สอดคล้องกับ กาสัก เตชะขันหมาก (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาสภาวัฒนธรรมจังหวัด ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ทำให้สภาวัฒนธรรมจังหวัดดำรงอยู่และพัฒนา คือ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดควรเป็นผู้ที่ทำงานด้วยความเสียสละ เป็นที่ยอมรับในคุณงามความดี เป็นที่เคารพยกย่องของประชาชนในจังหวัด สามารถประสานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ สามารถระดมความคิด ความรู้ และทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงานวัฒนธรรมของจังหวัดและของท้องถิ่นได้ เป็นผู้เสียสละ เป็นผู้ที่ตั้งใจจริง มีความสนใจและมีความรู้ในเรื่องงานวัฒนธรรมอย่างดี

บทบาทด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการ กิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ งานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม รองลงมาคือ การจัดนิทรรศการศิลปะและวัฒนธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทุกๆ โครงการ สอดคล้องกับ สุพรรณิ พิมพ์สุวรรณ (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนศรีธนาพานิชย์และเทคโนโลยีเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การจัดแนวการเรียนการสอนควรมีการจัดหาเอกสารวิชาการเพิ่มเติมหรือจัดศูนย์วิชาการ ควรจัดซื้อหนังสือ เอกสาร วารสารต่างๆ ให้ห้องสมุดทั้งจำนวนและประเภทให้เพียงพอกับความต้องการและควรจัดซื้อหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้ครู อาจารย์ ผลิตสื่อ โดยใช้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต สอดคล้องกับบทความของ พีระ มานะทัศน์ (2547) กล่าวว่า การดำเนินงานและการบริหารงานวัฒนธรรมในชุมชนควรมีข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ที่มีการจัดเก็บไว้เป็นระบบและสามารถให้บริการแก่ทุกหน่วยงาน เพื่อนำไปประกอบการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมที่สามารถจะนำมาพัฒนาให้เหมาะสมกับการสร้างจุดขายด้านการท่องเที่ยวต่อไป สอดคล้องกับ วัชรี คนสูง (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานสารสนเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการสารสนเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะผลิตออกมาในรูปแบบแผ่นพับ จุลสารและโปสเตอร์ ยังไม่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มจึงมีความคิดเห็นว่ระบบฐานข้อมูลนี้มีประโยชน์ต่อหน่วยราชการ สถานศึกษาและผู้สนใจทั่วไป ใช้ข้อมูลในการดำเนินงาน การศึกษาและเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสอดคล้องกับ อาริรัตน์ ลำพูน (2547) ซึ่งพบว่า การเรียนการสอนที่นำเสนอข้อมูลที่มีภาพและเสียงส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นและช่วยกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียนมากขึ้น ระบบฐานข้อมูลนี้จึงเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยครูสอนวิชาท้องถิ่นของเรา และทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ดังนี้ 1) การออกแบบระบบ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในเรื่องการออกแบบระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าสูงสุดคือ หน้าจอแรกของระบบฐานข้อมูลมีรายการเป็นเมนูให้คลิก ทำให้สะดวกต่อผู้ใช้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับการใช้เมาส์คลิกเลือกรายการทางด้านซ้ายตามรูปแบบการออกแบบเว็บไซต์ต่างๆ ไป ทำให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำอยู่แล้วมีความคิดเห็นว่าการใช้เมาส์คลิกเลือกรายการมีความสะดวกและรวดเร็วกว่าการพิมพ์คำค้นลงในช่องทางด้านขวา ส่วนในหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่อยู่ในระดับมากคือ จำแนกสาขาวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ตรงประเด็นและครอบคลุมเนื้อหาที่น่าสนใจ ผู้ใช้ส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มครูกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มรายการสถานศึกษา สถานพยาบาลและที่พัก รีสอร์ทลงไปในระบบฐานข้อมูลนี้ด้วย 2) การทำงานของระบบ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการทำงานของระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เมนูที่ใช้ในการเลือกรายการตามสาขาวัฒนธรรมด้านซ้ายมือสามารถใช้งานได้รวดเร็ว เนื่องจากกลุ่มผู้ใช้มีความคุ้นเคยกับการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายการให้เลือก

ในเมนูด้านซ้ายและการเลือกเมนูทำให้ค้นหาข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว และระบบฐานข้อมูลสามารถทำงานได้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และตามที่ใช้ต้องการ ทำให้ผู้ใช้เลือกใช้ชีวิตนี้มากกว่าวิธีการพิมพ์คำค้นลงในช่องค้นหา 3) การแสดงผลลัพธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการแสดงผลลัพธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการจัดแสดงผลลัพธ์บนหน้าจอมีความเหมาะสมเป็นระเบียบเรียบร้อย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่กลุ่มนักเรียนให้ข้อเสนอแนะว่าหน้าจอมีความเรียบง่ายเกินไป ควรเพิ่มเติมภาพกราฟิกให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างทางด้านวิถีชีวิตกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นๆ ที่มีระดับอายุที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มนักเรียนจึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป ส่วนในหัวข้อพื้นที่ฟ้า ตัวอักษรสีน้ำเงิน ที่ใช้แสดงผลลัพธ์มีสีสันสวยงามเป็นธรรมชาติ สวยตา กลุ่มผู้ใช้ส่วนใหญ่เห็นด้วย มีกลุ่มครู กลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มผู้ใช้ทั่วไปให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับขนาดตัวอักษรให้มีขนาดใหญ่ขึ้น แต่มีข้อจำกัดทางด้านโปรแกรมที่มีปัญหาด้านการปรับปรุงแบบตัวอักษรและการแบ่งวรรคตอนและการย่อหน้า ถ้าหากขยายตัวอักษรให้มีขนาดใหญ่ขึ้น การแสดงผลหน้าจอผลลัพธ์ในรายการที่มีข้อมูลหลายๆ มีความกว้างของหน้าจอกว้างเกินไปและทำให้ไม่สวยงาม 4) โดยรวมทั้งหมดกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงครามอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าระบบฐานข้อมูลนี้มีประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการสำหรับสืบค้นข้อมูลประกอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ สถานศึกษาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับครูและนักเรียน และนักท่องเที่ยวใช้เป็นข้อมูลในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสมุทรสงคราม 5) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงครามทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ถ้าหากพิจารณาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มเป็นรายด้านจากแบบสอบถามความคิดเห็น จะเห็นได้ว่ากลุ่มที่มีความคิดเห็นต่อระบบฐานข้อมูลมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ ทุกด้าน คือกลุ่มนักเรียน เนื่องจากกลุ่มนักเรียนมีความแตกต่างทางด้านวิถีชีวิต ประสบการณ์ ความเข้าใจและความสนใจทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักวิชาการวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมากที่สุด เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอื่นๆ รวมทั้งมีหน้าที่ ส่งเสริมสนับสนุน ฟื้นฟูและถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่เด็กและเยาวชนได้สืบทอดต่อไป ดังนั้นการนำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นนี้ไปเผยแพร่จะต้องปรับปรุงเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่มนักเรียนด้วยการเพิ่มเติมสีสัน กราฟฟิกบนหน้าจอบนระบบฐานข้อมูลให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นเด็กและเยาวชนและเป็นการดึงดูดให้กลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติหันมาสนใจและเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองให้คงอยู่สืบไป ด้านการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับ ทองกร แก้วกล้า (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประสานงานด้านวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอตามความคิดเห็นของ

หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอในจังหวัดเชียงราย พบว่าการประสานงานด้านวัฒนธรรมของศึกษาธิการอำเภอใน 3 ด้าน คือ ด้านประสานงานด้านบุคคล การประสานงานด้านงบประมาณ และการประสานงานด้านวัสดุอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วิทยา ทรงคำ (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนางานส่งเสริมด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม ด้านฟื้นฟูวัฒนธรรม ด้านการวิจัยทางวัฒนธรรม ด้านเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และด้านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง และสำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 8 (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลการดำเนินงานในกิจกรรมของการเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานและให้ความเห็นชอบการกำหนดเครื่องมือและเกณฑ์ในการประเมินผล การสรุปผลและรายงานผลมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนาควรมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีกรอบในการดำเนินงาน โดยยึดแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประกอบกับแผนวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานในระดับชาติ จังหวัด และระดับท้องถิ่น ชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอย่างจริงจัง เกิดประโยชน์ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้
2. หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการระดมทรัพยากรด้านงบประมาณจัดซื้อ จัดหาเอกสารข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง
3. ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้พื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี และจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาสื่อทางด้านเทคโนโลยีของงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรม
4. การบริหารความคาดหวังที่ผู้บริหาร บุคลากร และนักศึกษามีต่อบทบาทการส่งเสริมการบริหารงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในระดับมากขึ้น นอกจากการมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานแล้ว การเป็นต้นแบบทางพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อหลักคิดในการปฏิบัติงาน ความจริงใจในการบริหารงานและอำนวยความสะดวก และความเป็นธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติงานจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของบุคลากร

5. สถาบันควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายในหน่วยงาน
6. พัฒนาศักยภาพบุคคลในหน่วยงานให้มีความรู้ ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบเครือข่ายทางเทคนิคอย่างเพียงพอ
7. ให้ความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการติดตั้ง พัฒนาและยกระดับเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการติดต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความสำเร็จ ปัญหาและปัจจัยที่เอื้อในการพัฒนางานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมมาใช้ในการบริหารงานของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสถาบันศึกษาเฉพาะงานเอกสารข้อมูลทางวัฒนธรรมของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรมีการศึกษารณีของมหาวิทยาลัยอื่นเพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน

Prince of Songkla University
Pattani Campus